

Museovirasto
Lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyyntönnö 15.2.2023 Dnro MV/2/06.00.00/2023

Lausunto aineettoman kulttuuriperinnön toimenpideohjelmasta 2023 - 2028

Suomi sopimuksen jäsenmaana

Toimenpideohjelman tavoitteena on kuvata ja linjata Unescon aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta koskevaan sopimuksen liittyvää työtä Suomessa. Ohjelma toimii Museoviraston työn tukena sopimuksen toimeenpanossa.

Aineeton kulttuuriperintö on syytä nähdä paitsi säilytettävänä, suojeltavana ja vaalittavana, myös alati uudistuvana ja elävänä voimavarana. Tätä puolta voisi tuoda ohjelmassa kauttaaltaan enemmän esiin. Aineettoman kulttuuriperinnön -käsitteen tunnettuutta tulisi myös vahvistaa, ja aineettoman kulttuuriperinnön läsnäoloa kaikessa ympärilläämme tulisi korostaa.

Toimijat aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä

Kohdassa on laajasti nostettu esiin kulttuuriperintötyötä tukevia toimijoita. Tässä kohdassa olisi kuitenkin syytä erityisesti mainita Kotiseutuliitto sekä paikalliset kotiseutuyhdistykset ja toimijat, joiden rooli elävän aineettoman kulttuuriperinnön kerääjinä ja säilyttäjinä on merkittävä. Kolmas sektori laajemminkin, mm. kyläyhdistykset ja asukasyhdistykset, voisi mainita erikseen. Vaikka kolmannen sektorin resurssit ovat rajalliset, se omalla tahollaan vaalii, uudistaa ja säilyttää aineetonta kulttuuriperintöä, ja tietoisuutta tallennustyön menetelmistä tulisi lisätä tälläkin sektorilla. Elävä kulttuuriperintö syntyy juuri paikallistasolla ja erilaisissa alakulttuureissa, harrastusryhmissä, marginaaleissa ja vaikkapa digitaalisilla alustoilla, ja tässä asiantuntijoita ovat kunkin ryhmän osalliset.

Maakuntaliittojen rooli tiedonvälittäjänä ja yhteistyön kehittäjänä on tärkeä tässäkin työssä, ja useat maakuntaliitot ovatkin nostaneet maakuntaohjelmassaan aineettoman kulttuuriperinnön merkittäväksi voimavaraksi ja vetoimatekijäksi. Tältä kannalta olisi hyvä, jos asiantuntijaryhmissä olisi laajempi maakuntaliittojen edustus. Lisäksi olisi hyvä huomioida laajemmin kulttuuri- ja taidealan toimijat niin asiantuntijaryhmissä kuin tiedonvälityksen kannalta.

Strateginen kehitys ja rahoitus

On tärkeää, että rahoitusta ohjataan niin julkishallinnon toimijoille, koulutusorganisaatioille kuin kolmannen sektorin toimijoillekin, jotta tieto aineettoman kulttuuriperinnön merkityksestä ja työkalut tallentamiseen, säilyttämiseen ja vaalimiseen jakautuvat kaikille tasoille.

Koulutus ja kasvatus

Kappaleessa on nostettu hyvin esiin eri koulutussektoreiden merkittävä rooli aineettoman kulttuuriperinnön välittäjinä ja uudistajina. Lasten ja nuorten osallistaminen on erityisen tärkeää; aineettoman kulttuuriperinnön ymmärtäminen lisää myös tulevaisuusviisautta ja kestäväen elämäntavan taitoja. Kotiseutuliitto ja paikalliset kotiseutuyhdistykset tekevät merkittävää työtä myös kouluttajina ja oppimateriaalien tuottajina, ja tämä on syytä huomioida myös rahoitusten suuntaamisessa.

Tutkimus suojelutyön tukena

Ammattikorkeakoulut tekevät paljon jalkautuvaa tutkimustyötä ja opinnäytetöitä aineettoman kulttuuriperinnön sisältöihin liittyen. Myös tätä kautta kerääntyvä tieto olisi hyvä saada seurantaan. Ammattikorkeakoulut ovat myös merkittävä kouluttaja aineettoman kulttuuriperinnön monialaisella kentällä.

Näkyvyys ja media

Viestinnässä olisi tärkeää ottaa aktiivisiksi kumppaneiksi paitsi oppilaitokset ja koulut, myös esimerkiksi Kotiseutuliitto ja kotiseutuyhdistykset sekä maakunnalliset kylätoiminnan verkostot.

Kansainvälinen yhteistyö

Pohjoisen ulottuvuuden yhteistyön merkitys on kasvanut valtavasti Venäjän hyökkäyssodan vuoksi. Erityisesti itäisen Suomen tiiviit kulttuuriyhteydet Venäjän puolelle katkesivat luonnollisesti kokonaan, ja kansainvälinen verkottuminen uudella tavalla on todella tärkeää. Myös tietoisuuden levittäminen itäisestä Suomesta edelleen turvallisena alueena on tärkeää, jotta erilaisten aineettoman kulttuuriperinnön verkostojen, reittien ja yhteishankkeiden eteenpäin vieminen on edelleen mahdollista. Kommentit kohtaan 8. Aineettoman kulttuuriperinnön merkitys yhteiskunnassa. Kappaleessa on todettu hyvin aineettoman kulttuuriperinnön monialainen merkitys yhteiskunnassa. Toimenpide-ehdotuksissa on nostettu esiin erilaisten toimijaverkostojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen, mikä onkin tärkeintä tietoisuuden lisäämiseksi. Kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys ovat teemoja, joiden tulisi olla läpileikkaavia kaikessa toiminnassamme.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:
Hannele Autti, kulttuuriasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 050 439 8104

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.